START

START

START

MICRO FILMED
BY

KARNATAKA STATE
ARCHIVES
1991

MICRO FILMED
BY
KARNATAKA STATE
ARCHIVES
1991

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ 1882ರ

ಪುಟ 66 (ಚಿತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಳು)

ಅಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ

ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ 1882ರ

ಪುಟ 66 (ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಲ್ಲಿ)

೧೦ದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಾಪನೆ : [illegible]

[illegible] ಶಿಕ್ಷಣ ಪತ್ರಿಕೆಯು

ಶತಮಾನೋತ್ಸವ [illegible]

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ೧೯೮೪

ಶತಮಾನೋತ್ಸವ [illegible]

([illegible])

ಸನ್ 1882

[illegible]

[illegible]

17 [illegible]

ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ

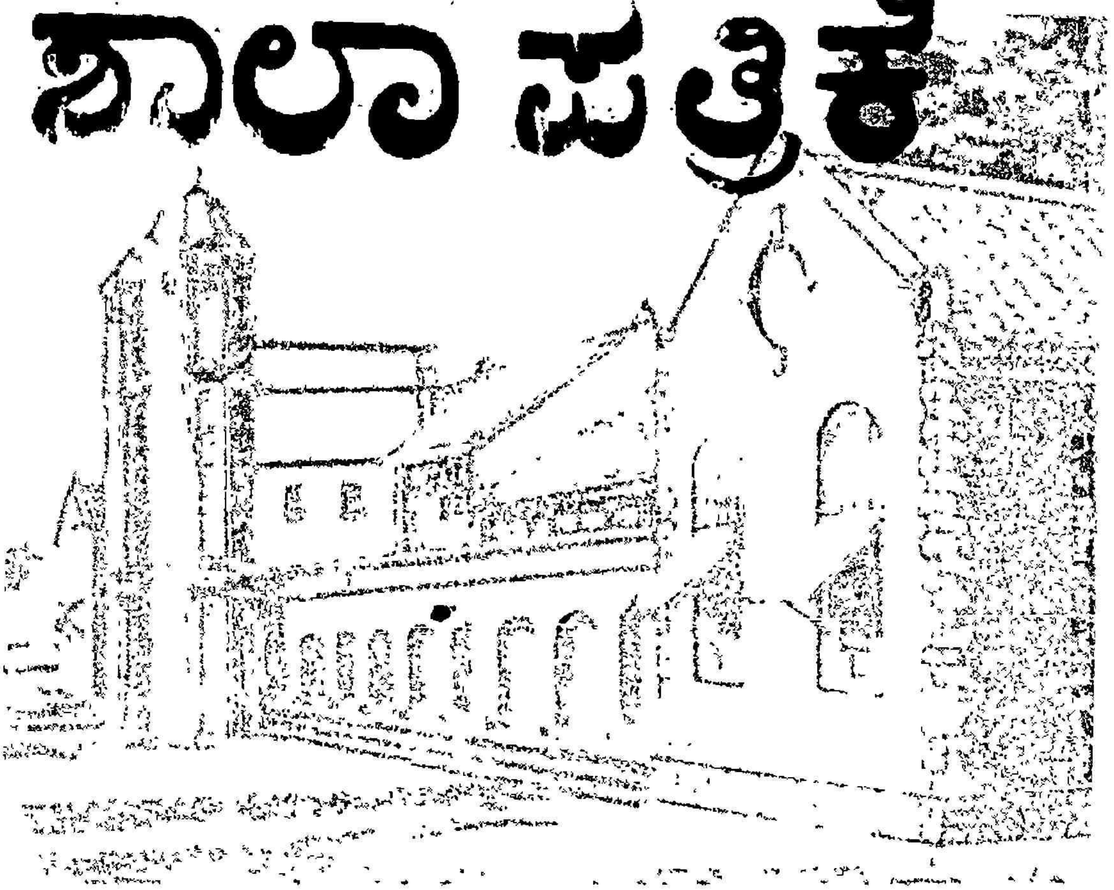

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಚಿಕೆ

ಸರಕಾರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತರಬೇತಿ ವಿದ್ಯಾಲಯ

[illegible] ಧಾರವಾಡ

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಕರ್ತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಎಡಿಟರ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ಮಿ. ಮಿ. ತಮ್ಮ ಸುಂದರವಾದ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮನೋಹರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆಬರೆದ ನಾಲ್ಕು ಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದಾ ಹೊರಡುವ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳದೊರೆಯೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ—

ಈ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನಾ (ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ) ದೊಳಗಿನಾ ಅಲೂರ [ಕರಿಯಾಲವೆಂಬ] ಪೇಟೆರೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಜ್ಜನಭಾವಿ ಎಂಬುವದೊಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದು ಇಲ್ಲಿಯು ಯಾವತ್ತೂ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಜ್ಜನಭಾವಿ ಎಂಬುವದೊಂದು ಜಕಣಾಚಾರ್ಯರು ಕಟ್ಟಿದ ಭಾವಿ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಲಬರುವ ಮೂಡಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದಾ ನೀರಿನಪ್ರವಾಹ ಬರುತಿದ್ದು ಪ್ಯಾಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ದುರ್ಗಮಹತ್ವವಾದ ಸಪ್ತಮಿ ವರ್ಷವು ಅದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಂಣಿ ಹುಂಣಿವಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸಿಗೆ ಅನೇಕಜನರು ಪಾಪವಿಮೋಚನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಹಾಸ್ನಾನವೆಂದು ಸನತಿ ತೀರ್ಥ ಸೂತ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಂಗೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಗ್ರಹಣಪರ್ವಣಿ ಮುಂತಾದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಹಳಜನರು ಬರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಟು. ಈ ಪುಣ್ಯ

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೇನೆಂದರೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ (ಛಳಿಜ್ವರ)
ಪೀಡಿತರಾದವರು ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ
ಬಳಿಕ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸೇವಾ ಮಾಡಿದರೆ
೫।೧೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ನಿಂತು
ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇ
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾರ್ವಕಾಲ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳು
ರು. ಬಹಳ ಜನರ ನಜರಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಕಡೆಗೆ ದಯ
ಇಡು ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜನರು ನಜರುಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಾ
ವರೆ ರೋಗದಿಂದಾ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ
ಯು ದರವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಆಶ್ವೀಜಶುದ್ಧ ೯ [ಮಹಾನವ
]ದಿವಸಾ ಜಾತ್ರೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಆಗ್ಗೆ ಜನರದಾಟಿ ಬಹಳವಾಗಿ
ಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು
ಕ್ಷೇತ್ರದ ೩ ಮೈಲಿನ ಅಂತರದಮ್ಯಾಲೆ ಗುಡ್ಡಗುಡ್ಡಾಪುರ
ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೈಲಾರಲಿಂಗವೆಂಬ ದೇವಸ್ಥಾನವದೆ. ಈ
ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನು ಬಂ
ಡೆಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಮೂರು ೩ ಗವಿಯನ್ನು ಕೊರೆದಿರುತ್ತಾನೆ, ಇ
ದೊಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವಾದದ್ದು. ಇನ್ನೊಂ
ದು ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಸಂಗತಿಯು-ಇದೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ
ದ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ (ಗೋಪುರ) ದ ಮ್ಯಾಲೆ ದರವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪
೫ಸಾರೇ ಮೈಲಾರಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ನಕ್ಷತ್ರದ ಮ್ಯಾಲೆಯಿಂದಾ
ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡು
ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ದರ್ಶನಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನರು
ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾದ ಸಂಗತಿಯು.
ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇನಾಂ ಜಮೀನುಗಳು ಬಹಳ ಉಂಟು.

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಕರ್ತ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಎಡಿಟರ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ಮ. ಮ. ತಮ್ಮ ಸುಂದರವಾದ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮನೋಹರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆಬರೆದ ನಾಲ್ಕುಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದಾ ಹೊರಡುವ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳದೊರೆಯೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ—

ಈ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನಾ (ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ) ದೊಳಗಿನಾ ಅಲ್ಲೂರ [ಕರಿಯಾಲವೆಂಬ] ಬೇಚರಾಖ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಜ್ಜನಭಾವಿ ಎಂಬುವದೊಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದು ಇಲ್ಲಿಯ ಯಾವತ್ತೂ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಜ್ಜನಭಾವಿಎಂಬುವದೊಂದು ಜಕಣಾಚಾರ್ಯರು ಕಟ್ಟಿದ ಭಾವಿಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಲಬುರು ಸಮೂಹಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದಾ ನೀರಿನಪ್ರವಾಹಾ ಬರುತಿದ್ದು ಖ್ಯಾತಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ದುರ್ಗಮಹತ್ವವಾದ ಸಪ್ತಋಷಿ ವರ್ಷವು ಅದೆ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿ ಹುಣ್ಣಿವಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸಿಗೆ ಅನೇಕಜನರು ಪಾಪವಿಮೋಚನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಹಾಸ್ನಾನವೆಂದು ನನತಿ ಕೇವಾ ಸೂತ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಂಗೂ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಗ್ರಹಣಪರ್ವಣಿ ಮುಂತಾದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಿ ಬಹಳಜನರು ಬರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಟು. ಈ ಪುಣ್ಯ

ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೇನಂದರೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ (ಛಳಿಜ್ವರ)
ಹಿಡಿದವರು ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ
ಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸೇವಾ ಮಾಡಿದರೆ
೨೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ನಿಂತು
ರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ
ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾರ್ವಕಾಲ ನಡದು ಕೊಳ್ಳು
ರು. ಬಹಳ ಜನರ ನಜರಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಕಡಿಗೆ ಬಯ
ಲಿ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜನರು ನಜರುಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಾ
ಸಿದರೆ ರೋಗದಿಂದಾ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ
ತ್ರೆಯು ದರವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಆಶ್ವೀಜಶುದ್ಧ ೮ [ಮಹಾನವ
ಮಿ] ದಿವಸಾ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಗ್ಗೆ ಜನರದಾಟಿ ಬಹಳವಾಗಿ
ಇಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು
ಕ್ಷೇತ್ರದ ೫ ಮೈಲಿನ ಅಂತರದಮ್ಯಾಲೆ ಗುಡ್ಡಗುಡ್ಡಾಪುರ
ಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೈಲಾರಲಿಂಗವೆಂಬ ದೇವಸ್ಥಾನವದೆ. ಈ
ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನು ಬಂ
ಡೆಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳನು ಕೂಡತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇ
ದೊಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವಾದದ್ದು. ಇನ್ನೊಂ
ದು ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಅನೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ
ದ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ (ಗೋಪುರ) ದ ಮ್ಯಾಲೆ ದರವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪
ಸಾರೇ ಮೈಲಾರಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ನಕ್ಷತ್ರದ ಮ್ಯಾಲಿಂದಾ
ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಂದು ಕೂಡುಕೊಂಡು
ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ದರ್ಶನಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನರು
ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾದ ಸಂಗತಿಯು.
ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಇನಾಂ ಜಮೀನುಗಳು ಬಹಳ ಉಂಟು.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಬಹಳ ಇದ್ದರೂ ಆಚಾರವಂತರಿಗೆ ಎರಡು ನಳಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಈಗ್ಗೆ ಆ ವರ್ತಮಾನವು ಸುಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯವರ್ಷ ವಿ.ತ್ರು ಇವತ್ತಿಗೂ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಸಂಚಾರಯವರ ನಡೆದ ಹೊಬಂತ ಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನಳಗಳು ಅವರ ಜನರಿಗೆ ವಿರಾಮಯಾವಾಗಿ ಸೌಖ್ಯವಾಗುವವು. ಮ್ಯಾಲೆ ಬರೆದ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳು ಮಹಾ ಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಕಾಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಶಸ್ತ ವಿಸ್ತರವು ಮುಂದಿನ ಸಾರೇ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದ ಮಜಕೂರು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ೧೫।೩।೮೩೫

ರಾಣೋಜೀಜಿನಕ್ಕರ

—o—

ಮ. ರಾ. ಸಹ್ಯಲಪೇವರ ಪವಿಟ್ರ ಮುಕ್ಕಾಮು ಧಾರವಾಡ ಪರಗಾಂವಿಂಜಗಳಿಗೆ—

ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ, ದೀನನಾದಂಥ ಭೃಂಗೋಪಮಾನನಾದಂಥ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುವಿನ ಚತುರಂಗಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಂಕಮಲದಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಸುವ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಮಾದಂಥ ಸಹ್ಯಲಪೇವರರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸದ್ವಿನಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಾತನ ಮನಃಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವರೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಗೈಯುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಬಾಹದ್ದೂರ ಧೊರೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ರಾ. ಬಾ. ರವರಿಂದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಅ. ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಆ ವಿಷಯ ತೀವ್ರ ಒಂದು ಸರಕ್ಯುಲರ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲಾ ಅದರ ಉತ್ತರವು ತಾ. ಮಾಸ್ತರರು ನಾವಿರ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ನ

ಮು ಜರೂರ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾ. ಸಾ. ಡಿಪುಟಿ
ವರ ಹುಕುಂ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ ಹೇನಂದರೆ
ಶ್ರೀಗಾಹಕನ್ನಡದ ಮತ್ತು ಹದಿನೈದು ರೂ. ಸರಟಿಫಿಕಿಟ
ಳ್ಳ ಕಾಯಂ ಮಾಸ್ತರರು ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ೩೫ ರು. ಸರಟಿಪಿ
ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಕಬೂಲ ಇರುತ್ತಾರೋ ಆ
ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸರಟಿಫಿಕಿಟು, ವಯಸ್ಸು, ನೌಕರಿ
ಯ ತಾರೀಖು ಇಷ್ಟು ಬರೆದು ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು" ವಿದ್ಯೈಶ್ವರ್ಯ
ವುಳ್ಳಂಥ, ದ್ರವ್ಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳಂಥ; ಬಹುತೇಕ ಮಾಸ್ತ
ರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಯನ ಸಾಧನಾರ್ಥ ದರ್ಭಾಸನಗಳನ್ನು
ಳಿಗಮಾಡಿ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾಸಂಪಾದನಾರ್ಥ ಪು
ಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಭೋಜನ
ಸಾಧನಾರ್ಥ ತಂಬಿಗೆ ಪಂಚಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆ
ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯಿಂದ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀ
ಕ್ಷೆಮಾಡುತ್ತ ಚತುರಂಗ ಕ್ರೀಡೆಯಂತೆ ಕೂತಿದ್ದಾರು, ಆದರೆ
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ವೃದ್ಧಿಂಗತಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಮಾಸ್ತರರ ಸ್ಥಿ
ತಿಯು "ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಕನಸು
ಕಂಡಂತೆ" ಆಗದೆ ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಧರ್ಮಪ್ರಭುಗಳಾದ ದಾ
ಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯು ಎಷ್ಟು ಅಧಿ
ಕಾರ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದು ವಿದ್ಯೋತ್ತೇಜಕ
ಮಾಸ್ತರಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಟಿಫಿಕಿಟು ನೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹು
ಕುಂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡ್ಯಾರು ಎಂ
ಗಾ ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಾಚಕ ವಿದ್ವಾಂಸರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರದ ಬ
ಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಲೇಖಣಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿ
ರುತ್ತೇನೆ. ಪಂಜರ ರಾಯರೇ ಅಂತಃಕರಣವಿರಲಿ ಒ.ರ.ಪ ಇ

ದೇ ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟೀರಿ ಎಂದು ನೆರೆಕೊ
ಟ್ಟೀನ. ವ.ಬ. ಕೆಂಗನಲ್ಲುರ ತಾ. ಗೋಕಾಕ ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂ
ತಾ. ೯|೩|೮೫ ಇಸ್ವಿ

{ ೧೫|೧೫೮ರು. ಸ. ಮಾ. ಶಿಂತ್ರೆ
ಕೊನ್ನೂರಸ್ಥ.

—o—

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಶಾಲಾಖಾ ಕದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಾಹೇಬ ಮುಕ್ಕಾಂ ಧಾರವಾಡ ಇವರಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಆನಂದಕರವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಕ್ಕೆ ತಮ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದೊರೆದು ಪ್ರತಿಷ್ಠವಾಗುವದು ತುಂಬಾ ಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು.—

ಶಹರ ಗದಗ ಬೆಟಗೇರಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರೀ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವ ಪ್ರಾರಂಭವು ರಾವಸಾಹೇಬ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ ವ್ಹಿ.ಪ.ಲೇಡಾ ಇವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾ. ೨೩ನೇ ಮಾಹೆ ಜನವರೀ ಸನ್ ಮಜಕೂರ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಹರ ಗದಗೂರ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಆಗಿನವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಸಾಲಿಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯ (೬೦೦ ಆರ ನೂರು ಇತ್ತು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೋಹರಬಾನ್ ಜಡ್ಜ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ, ಮಿ. ಸಂಕಲ ಧೊರೆ ಮಿಶನ್ ಬೆಟಗೇರಿ, ಮಿ. ರಾ. ಅ. ಡಿ. ಐ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ, ರಾ. ವೆಂಕಟರಾವಜಿ ಸಬ್ ಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ ಗದಗ ವಕೀಲ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾವಕಾರ, ಮುಂತಾದ ಸಭ್ಯ ಗೃ

ಹಸ್ತರು ನೆರೆದಿದ್ದರು.

ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಿ. ರಾ. ಅ. ಡೆ ಪುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಗೂಡಬಾಗ ಇವರು, ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಡೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆನಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಸಭೆ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದ ನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕುಶಲ ಹಲವನ್ನು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಬಹಳ ಸರಸವಾಗಿ ಮನಃ ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸದರಿಯುವರಂತೆ ಮಿ. ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹಾದೂರ ಜಿ. ಧಾರವಾ ಇವರು ಸಹಾ, ಪರದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಗ್ರಹ ಕೃತ್ಯದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರಾದರೂ ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುವರೆಂಬ ಪೂರಾ ನಂಬಿಗೆ ಯುಂಟಾಗಿಧೆ ಯೆಂದು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಭೋಧವೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಕೆಲವು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕವಿತ್ವಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಣಗಳೂ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸಿದರು.

ಇದೇ ಮೋರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಕರು

ಕ.ಗರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮೊ. ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರವರ ನಂಬಿಗೆಯು ಸಹಜ ರೀತ್ಯಾ ಕೊನಗಾಣುವದು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಜನರು ಉದಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ವರ್ಗಣೀಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿ ಪಡಕೊಂಡರು.

ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು.		ಕೊಟ್ಟ ರು.
ಮೊ. ಜಡಜ ಸಾ. ಬಾ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.		೧೦
ರಾ. ಸಾ. ಗುರುಶಿದ್ದಪ್ಪಾ ಮಾಮಲೇದಾರ ತಾ. ಗದಗ		೫
ರಾ. ಸಾ. ವೆಂಕಟರಾವ ಸಬ್ ಜಡಜಕೋರ್ಟ ಗದಗ		೫
ರಾ. ವೆಂಕಟದಾಸ ಸಾಹುಕಾರ ಗದಗ.		೫
,, ವೀರಪ್ಪಾ ಕೋಟಿ.	,,	೫
,, ದಂಡಪ್ಪಾ ಮಾನವೀ.	,,	೫
,, ಮುದಿಮಾಳಪ್ಪಾ ಬುಳ್ಳಾ.	,,	೫
,, ಚೆನಸಪ್ಪಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಚನವೀರಪ್ಪಾ ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ	,,	೫
,, ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಿಕ ಬೆಟಗೇರಿ.		೫
,, ವಿಠಲದಾಸ ಅಮಾತಂದ	,,	೫
,, ಹೇಮಾದಾಸ.	,,	೫
,, ದಂಬಳಣ್ಣಾ ಹೊಂವಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಮಲಪ್ಪಾ ಬ್ಯಾಳೀರಿ	,,	೫
,, ಕೋನವೀರಪ್ಪಾ ನಂದಗಿ	,,	೫
ಒಟ್ಟು ರೂಪಾಯಿ.		೮೦

ಈ ಪ್ರಕಾರಾ ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾ. ೮|೩|೮೩೪.

ಶೇಷಾಚಾ ಬಾಬಾಸಾ ಹೆ. ಮಾ. ಸಾಲ ಗದಗ.

—೦—

Education and Improvement,

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ದೀಪವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿನವರೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದಂತೆ. ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪಗಳು ಸುಮಾರು ೧|| ಲಕ್ಷ ಈ ದೀಪಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೀಪವು ಬೇಗ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದುಂಟು,

---

ಹಾಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ತಂತಿಟಪಾಲಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಇಸವು ಪೆಟ್ಟಿಗೆನಡಿಯುದ ಹಾಗೆ ಆದಕಾರಣ ಮದ್ರಾಸದ ವೇಧಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯಬಿಂಬವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆ ಬಿಂಬದಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಲೆಗಳು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆಬಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಲೆಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವುಂಟು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಹ ಚುಂಬಕಾಕರ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತಂತಿಟಪಾಲಿನ ಯಂತ್ರದ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂ

...ಬಾ

...ವನ್ನು

...ರ ಹಸ್ತ

...ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ...

... ಒಂದು ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮುಂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ... ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಗಾಡಿ ಯೊಳಗೆ ತಾನು ಕೂತು ಇಬ್ಬರು ಚಾಕರರಿಂದ ಅದನ್ನು ಎಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಬಾನಸೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ೧೪ ವರ್ಷ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿತು.

ಈ ವರ್ಷದ ಮುನಸಫೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಕೀಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೫೬ ಜನರು ಪಾಸಾದರು.

—o—

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಅತಿಗೌರವದ ಸಂಗತಿಗಳು— ಈ ದೇಶದ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ೧೫ ಲಕ್ಷ ಚೌಕಮೈಲು; ಅದರ ಮೂರೇ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ವಶದಲ್ಲಿ— ಜನರಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಕೋಟಿಯ ೫ನೇ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ವಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು— ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಕೂಡಿ ೪೫೦.

ಬ್ರಿಟಿಶ ಇಂಡಿಯದ ೮ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೨೨೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು— ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೪೯೪೦೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳು— ೮ ಯ ಪತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೩ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳು—೫ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣಗಳು ೪೫...

...ರದ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ೨೦ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೮ ಕೋಟಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು, ೨ಕೋಟಿ ಬೇರರು ...ವ ೩ ...ಲಸಿಖರುಗಳು, ೧೨ಲಕ್ಷ ಶೀಕ ಜನರು ೦ಲಕ್ಷ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಜನರು— ಪ್ರೌಢರಾದ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ೫ಕೋಟಿ ಲಕ್ಷ ಒಕ್ಕಲತನದವರು, ಲಂಕೂಲಿಕಾರರು, ಅಷ್ಟೇ ಶಿಲ್ಪಗ ...೫ಲಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ೨೫ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ...೦ಬಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ೧೨ಲಕ್ಷ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು, ೨½ಲಕ್ಷ ...ಸ್ತುಕಾರರು, ೧೦½ಲಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷಬೇಡುವವರು.

—೦—

ಹಸನಾದ ಭೂಮಿ ೧೫ಕೋಟಿ ಎಕರು, ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಾಳುಭೂಮಿ ೧೦ಕೋಟಿ ಎಕರು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾ ಭೂಮಿ ೨೫ಕೋಟಿ ಎಕರು ೧೫ಕೋಟಿ ಎಕರು ಸಾಗುಭೂಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೫೦ ಕೋಟಿ ರುಪಾಯಿ ಮಹಸೂಲು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

—೦—

ಮಿ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಕಾರವಾರಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದರೆಂದು ಳುತ್ತೇವೆ.

—೧—

ಮಿ. ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ೧೬ನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ, ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ೨೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಸೂಟಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

—೦—

Correspondence.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು.

ರಾವಸಾಹೇಬ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕದ ಕರ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಎಡಿಟರ ಇವರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ—

ವಿ. ವಿ. ತಮ್ಮ ಸುಂದರವಾದ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಮನೋಹರವಾದ ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆಬರೆದ ನಾಲ್ಕುಪಂಗ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದಾ ಹೊರಡುವ ಇದೇ ತಿಂಗಳ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯುಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳದೊರೆಯೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ—

ಈ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನಾ (ರಾಣೀಬಿನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ) ದೊಳಗಿನಾ ಆಲೂರ [ಕರಿಯಾಲಪೇಟ] ಪೇಟರಾಖಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಜ್ಜನಭಾವಿ ಎಂಬುವದೊಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಿರುವದು ಇಲ್ಲಿಯ ಯಾವತ್ತೂ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಜ್ಜನಭಾವಿಎಂಬುವದೊಂದು ಜಕಣಾಚಾರ್ಯರು ಕಟ್ಟಿದ ಭಾವಿಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಲಬುರುಪಮೂಡಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳವಳಗಿಂದಾ ನೀರಿನಪ್ರವಾಹಾ ಬರುತಿದ್ದು ಮ್ಯಾಲೆ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ದುರ್ಗಮಹತ್ವವಾದ ಸಪ್ತಋಷಿ ವರ್ಷವು ಅದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿ ಹುಣ್ಣಿವಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸಿಗೆ ಅನೇಕಜನರು ಪಾಪವಿಮೋಚನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಹಾಸ್ನಾನವೆಂದು ನನತಿ ಶೇವಾ ಸೂತ್ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಂಗೂ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಗೃಹಣಪರ್ವಣಿ ಮುಂತಾದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಬಹಳಜನರು ಬರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಟು. ಈ ಪುಣ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದೇನೆಂದರೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ (ಛೇಜ್ವರ) ...ತಿದ್ದವರು ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತು ಸ್ವಲೆ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸೇವಾ ಮಾಡಿದರೆ ೫।೨೦ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ನಿಂತು ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಾರ್ವಕಾಲ ನಡದು ಕೊಳ್ಳುವರು, ಬಹಳ ಜನರ ನಜರಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಕಡೆಗೆ ದಯ ಮಾಡಿ ಚಾತುರ್ಥಿಕ ಜನರು ನಜರುಕೊಟ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಾ ನಡೆಸರೆ ರೋಗದಿಂದಾ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜಾತ್ರೆಯು ದರವರ್ಷ ಅಂದರೆ ಆಶ್ವೀಜಶುದ್ಧ ೯ [ಮಹಾನವಮಿ]ದಿವಸಾ ವಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ್ಗೆ ಜನರದಾಟಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ೩ ಮೈಲಿನ ಅಂತರದಮ್ಯಾಲೆ ಗುಡ್ಡಗುಡ್ಡಾಪುರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೈಲಾರಲಿಂಗವೆಂಬ ದೇವಸ್ಥಾನವದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾಪುರುಷನು ಬಂಡೆಕಲ್ಲಿನೊಳಗೆ ಮೂರು ೩ ಗವಿಯನ್ನು ಹೊಡದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸೋಜಿಗವಾದದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಅದೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ (ಗೋಪುರ) ದ ಮ್ಯಾಲೆ ದರವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪ ಶಿವರಾತ್ರೇ ಮೈಲಾರಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ನಕ್ಷತ್ರದ ಮ್ಯಾಲೆಯಿಂದಾ ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಖರದ ಮ್ಯಾಲೆ ಬಂದು ಕೂತುಕೊಂಡು ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ದರ್ಶನಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನರು ನೋಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾದ ಸಂಗತಿಯು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕೆ ಇನಾಂ ಜಮೀನುಗಳು ಬಹಳ ಉಂಟು.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಡಚಣಿ ಬಹಳ ಇದ್ದುದ
ರಿಂದ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಹೊಸ ನಳಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇ
ಕ್ಷೆ ಬಹಳ ಇತ್ತು, ಈಗ್ಗೆ ಆ ವರ್ತಮಾನವು ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾ
ಯಿತು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರದವರ ನಜರ ಹೋ
ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಳಗಳು ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ನಿರಾಯಾ
ಸವಾಗಿ ಸೌಖ್ಯವಾಗುವದು. ಮ್ಯಾಲೆ ಬರೆದ ಎರಡೂ ಸ್ಥಳಗಳು ಮ
ಹಾ ಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬ
ಹಳ ಪ್ರಶಸ್ತ ವರ್ಣನವು. ಮುಂದಿನ ಸಾರೇ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದ ಮ
ಜಕೂರು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ತಾ. ೧೫|೩|೮೨ಇಸ್ವಿ

ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ

—o—

ಮ. ರಾ. ಸಕ್ಕಲಪೇಪರ ಎಡಿಟರ ಮುಕ್ಕಾಮ ಧಾರವಾ
ಡ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ--

ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ, ದೀನನಾದಂಥ ಭೃಂಗೋಪಮಾನನಾ
ದಂಥ ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಬಡಶಿಷ್ಯನ ಚತುರಂಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕ
ಮಲದಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿಸುವ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯವಾದಂಥ
ಸಕ್ಕಲಪೇಪರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸದ್ವಿನಯದಿಂದ
ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥವನ ಮನಃಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವರೆ
ಯೆಂದು ಪೂರ್ಣ ಆಶೆಗೈಯುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆ. ಡಾಯ
ರೆಕ್ಟರ ಬಹಾದ್ದೂರ ಧೊರೆಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾ.
ಬ. ರವರಿಂದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಅ. ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಅ
ತಿಶಯ ತೀವ್ರ ಹಿಂದು ಸಾಕ್ಯುಲರ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲಾ ಅದರ ಉ
ತ್ತರಾ ತಾ. ಮಾಸ್ತರರು ಸಾವಿರ ಕೆಲಸಇದ್ದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಪ

ವು ಜರೂರ ಉತ್ತರ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾ. ಸಾ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ
ವರ ಹುಕುಂ ಬಂದಿತ್ತು. ಆ ಸರಕ್ಯೂಲರ ವೇನಂದರೆ
೨।೧೫ಹನ್ನೆರಡರ ಮತ್ತು ಹದಿನೈದು ರೂ. ಸರಟಿಫಿಕೆಟ
ಳ್ಳಕಾಯಂ ಮಾಸ್ತರರು ಕಾಲೇಜಕ್ಕೆ ೭೫ ರು. ಸರಟಿಫಿ
ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಕಬೂಲ ಇರುತ್ತಾರೋ ಆ
ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸರಟಿಫಿಕಿಟು, ವಯಸ್ಸು, ನೌಕರಿ
ರೀತಾರೀಖು ಇಷ್ಟು ಬರೆದು ಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು" ವಿದ್ಯಾಸಕ್ತಿ
ಯುಳ್ಳಂಥ, ದ್ರವ್ಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳಂಥ; ಬಹುತೇಕ ಮಾಸ್ತ
ರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಯನ ಸಾಧನಾರ್ಥ ದರ್ಭಾಸನಗಳನ್ನು
ರ್ಗಮಾಡಿ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾಸ್ವರ[illegible] ಮು
ಕಗಳನ್ನು ಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಬೋರ್ಡಿಂಗ
ಸಾಧನಾರ್ಥ ತಂಬಿಗೆ ಪಂಚಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆ
ದು ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಪೂರ್ವ ಮಾರ್ಗಪ್ರತೀ
ಕ್ಷೆಮಾಡುತ್ತ ಚತುರಂಕಾ ಕ್ರಿಯಂತೆ ಕೂತಿದ್ದರು, ಆದರೆ
ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ವೃದ್ಧಿಂಗಾಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಮಾಸ್ತರರ ಸ್ಥಿ
ತಿಯು "ತಿಪ್ಪೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಕನಸು
ಕಂಡಂತೆ" ಆಗದೆ ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಧರ್ಮಪ್ರಭುಗಳಾದ ಡಾ
ಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರು ಊರ್ಧ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯು ಎವ್ವ ಅಖಿ
ತೋಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ತಂದು ವಿದ್ಯೋತ್ತೇಜಕ
ಮಾಸ್ತರಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಟಿಫಿಕೇಟು ಪೋಂಕಿಸಲಕ್ಕೆ ಹು
ಕುಂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡ್ಯಾರು ಎಂ
ದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಾಚಕ ವಿದ್ವಾಂಸರೇ ಪತ್ರವಿಸ್ತಾರದ ಬ
ಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಲೇಖಣಿಗೆ ಸಪ್ರಕರ್ಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿ
ರುತ್ತೇನೆ. ಪಂಚರ ರಾಯರೇ ಅಂತಃಕರಣವಿರಲಿ ಒರ-ಹ ಇ

ದೇ ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟೀರಿ ಎಂದು ನೆರೆಕೊ
ಳ್ಳೇನೆ. ಮು. ಕೊಣ್ಣೂರ ತಾ. ಗೋಕಾಕ ಜಿ. ಬೆಳಗಾಂ
ತಾ. ೯।೩।೧೯೧೬ ಇಸ್ವಿ { ೧೨।೧೫ರು. ಸ. ಮಾ. ಹಿಂಡೀಬಿ
ಕೊಣ್ಣೂರಸ್ಥ.

—ಂ—

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಶಾಲಾಖಾ
ಕದ ಸ್ಪೆಷಸ್ಥಕ ಸಾಹೇಬ ಮುಕ್ಕಾಂ ಧಾರವಾಡ ಇವರಿ
ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಆನಂದಕರವಾದ ವೃತ್ತಾಂತಕ್ಕೆ ತಮ ಶಾಲಾ
ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು ತುಂಬಾ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟು.—

ಶಹರ ಗದಗ ಬೆಟಗೇರಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರೀ ಹೆಣ್ಣುಮ
ಳ ಮತ್ತು ಹುಡುಗರ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀ
ಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಕ್ಷಿಸು ಕೊಡುವ
ಸಮಾರಂಭವು ರಾವಸಾಹೇಬ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ ಮ್ಯೂ.ಪ.ಲೀಡರ
ಇವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾ. ೨೩ನೇ ಮಾಹೆ ಜನವರೀ ಸನ್
ಮ:ಜಕೂರ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಹರ
ಜಕೂರ ಮುನಶಿಪಾಲಿಟಿ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಆಗಿನವ
ಖುಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಲಿಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಟ್ಟ ಸಂಖ್ಯ (೬೦೦
ಆರ ನೂರು ಇತ್ತು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಮೋಹರಬಾನ್ ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬ
ಹಾದ್ದೂರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ, ಮಿ. ಸಂಕಲ ಧೊರೆ ಮಿಶ
ನ್ ಬೆಟಗೇರಿ, ಮಿ. ರಾ. ಅ. ಪಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ
ಧಾರವಾಡ, ರಾ. ವೆಂಕಟರಾವಜಿ ಸಬ್ ಜಡ್ಜ ಕೋರ್ಟ
ಗದಗ ವಕೀಲ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾವಕಾರ, ಮುಂತಾದ ಸಭ್ಯ ಗೃ

ಹಸ್ಥರು ನೆರೆದಿದ್ದರು.

ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮ. ರಾ. ಅ. ಡೆ ಪುಟಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ ಇವರು, ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಡೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಸಭೆ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಬಹು ಸರಸವಾಗಿ ಮರ್ಮ ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸದರಿಯವರಂತೆ ಮ. ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹಾದ್ದೂರ ಜಿ. ಧಾರವಾ ಇವರು ಸಹಾ, ಪರದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಗ್ರಹ ಕೃತ್ಯದ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರಾದರೂ ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕುವರೆಂಬ ಪೂರಾ ನಂಬಿಗೆ ಯುಂಟಾಗಿದೆ ಯೆಂದು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಭೋಧಿಸೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ನಂತರ ಕೆಲವು ಹೆಂಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಕವಿತ್ವಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹೆಂಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಣಗಳೂ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬರೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತೂ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿ ಹಂಚಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಸಿದರು.

ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಧಕರು

ಹ.ಗರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮ. ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹಾದ್ದೂರರವರ ನಂಬಿಗೆಯು ಸಹಜ ರೀತ್ಯಾ ಕೊನಗಾಣುವದು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಜನರು ಉದಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿ ಪಡಕೊಂಡರು.

ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು.		ಕೊಟ್ಟ ರು.
ಮ. ಜಡಜ ಸಾ. ಬಾ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.		೧೦
ರಾ. ಸಾ. ಗುರುಶಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಮಾಮಲೇದಾರ ತಾ. ಗದಗ		೫
ರಾ. ಸಾ. ವೆಂಕಟರಾವ ಸಬ್ಬ ಜಡಜಕೋರ್ಟ ಗದಗ		೫
ರಾ. ವೆಂಕಟದಾಸ ನಾಟಕಕಾರ ಗದಗ.		೫
,, ವೀರಪ್ಪಾ ಕೋಟಿ.	,,	೫
,, ದಂಡಪ್ಪಾ ಮಾನವೀ.	,,	೫
,, ಮುಡಿಪಾಳಪ್ಪಾ ಬುಳ್ಳಾ.	,,	೫
,, ಚಂನಪ್ಪಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಚನವೀರಪ್ಪಾ ಜಿಂಗನಕಾಯಿ	,,	೫
,, ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಿಕ ಬೆಟಗೇರಿ.		೫
,, ವಿಠಲದಾಸ ಅಮಿಾತಂದ	,,	೫
,, ಹೇಮಾದಾಸ.	,,	೫
,, ಜಂಬಣ್ಣಾ ಹೊಂವಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಮುಲಪ್ಪಾ ಬ್ಯಾಲೇರಿ	,,	೫
,, ಹೊಂನವೀರಪ್ಪಾ ನಂದ್ರಗಿ	,,	೫
ಒಟ್ಟು ರೂಪಾಯಿ.		೮೦

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾ. ೮|೩|೮೩೪.

ಶೇಷುಸಾ ಬಾಬಾಸಾ ಹೆ. ಬ್ರಾ. ಸಾಲ ಗದಗ.

Education and Improvement,

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ದೀಪವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ನಾಲ್ಕುಮೈಲಿನವರೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದಂತೆ ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪಗಳು ಸುಮಾರು ೧|| ಲಕ್ಷ ಈ ದೀಪಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೀಪವು ಬೇಗ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

ಹಿಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ತಂತೀಟಪಾಲಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ದೀಸವು ಪೆಟ್ಟಿಗೆನಡಿಯದ ಹಾಗೆ ಆದಕಾರಣ ಮದ್ರಾಸದ ವೇಧಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯಬಿಂಬವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆ ಬಿಂಬದಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಲೆಗಳು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆಬಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಲೆಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವುಂಟು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಹ ಚುಂಬಕಾಕರ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತಂತೀಟಪಾಲಿನ ಯಂತ್ರದಶಕ್ತಿಯು ಕುಂ

ಹ.ಗರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮೊ. ಜಡಜ ಸಾಹೇಬ ಬಾಹಾದ್ದೂರರವರ ನಂಬಿಗೆಯು ಸಹಜ ರೀತ್ಯಾ ಕೊನಗಾಣುವದು.

ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಜನರು ಉದಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ವರ್ಗಣೀಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೀರ್ತಿ ಪಡಕೊಂಡರು.

ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು.		ಕೊಟ್ಟ ರು.
ಮೊ. ಜಡಜ ಸಾ. ಬಾ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.		೧೦
ರಾ. ಸಾ. ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪಾ ಮಾಮಲೇದಾರ ತಾ. ಗದಗ		೫
ರಾ. ಸಾ. ವೆಂಕಟರಾವ ಸಬ್ ಜಡಜಕೋರ್ಟ ಗದಗ		೫
ರಾ. ವೆಂಕಟದಾಸ ಸಾಹುಕಾರ ಗದಗ.		೫
,, ವೀರಪಾ ಕೋಟಿ.	,,	೫
,, ದಂಡಪ್ಪಾ ಮಾನವೀ.	,,	೫
,, ಮುದಿಪಾಳಪ್ಪಾ ಬುಳ್ಳಾ.	,,	೫
,, ಚಂನಪ್ಪಾ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಚನವೀರಪ್ಪಾ ಚಿಂಗನಕಾಯಿ	,,	೫
,, ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾಯಿಕ ಬೆಟಗೇರಿ.		೫
,, ವಿಠಲದಾಸ ಅಮಾತಂದ	,,	೫
,, ಹೇಮಾದಾಸ.	,,	೫
,, ಜಂಬಣ್ಣಾ ಹೊಂವಳ್ಳಿ.	,,	೫
,, ಮುಲಪ್ಪಾ ಬ್ಯಾಲೇರಿ	,,	೫
,, ಹೊಂನವೀರಪ್ಪಾ ನಂದಗಿ	,,	೫
ಒಟ್ಟು ರೂಪಾಯಿ.		೮೦

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗಣೀ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾ. ೮|೨|೮೨.

ಶೇಮುಸಾ ಬಾಬಾಸಾ ಹೆ. ಮಾ. ಸಾಲ ಗದಗ.

—೦—

Education and Improvement,

ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಣಾಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು.

ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಹಸ್ಥನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ದೀಪವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿನವರೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದಂತೆ. ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪಗಳು ಸುಮಾರು ೧|| ಲಕ್ಷ ಈ ದೀಪಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೀಪವು ಬೇಗ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದುಂಟು.

ಕೆಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ತಂತಿಟಪಾಲಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಯಾಸವು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುದ ಹಾಗೆ ಆದಕಾರಣ ಮದ್ರಾಸದ ವೇಧಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು ಸೂರ್ಯಬಿಂಬವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆ ಬಿಂಬದಮೇಲೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆಗಳು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಲೆಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವುಂಟು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಹ ಚುಂಬಕಾಕರ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತಂತಿಟಪಾಲಿನ ಯಂತ್ರದಶಕ್ತಿಯು ಕುಂ

ತ್ರಿ ... ಒಂದು ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮುಂ
ಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ... ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಗಾಡಿ
ಯೊಳಗೆ ತಾನು ಕೂತು ಇಬ್ಬರು ಚಾಕರರಕೈಯಿಂದ ಅದನ್ನು
ಎಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ನಿರಾಯಾಸದಿಂದ ಓಡಿಸುತ್ತ
ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

—o—

ಖಾನದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ೧೦ ವರ್ಷ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿತು.

ಈ ವರ್ಷದ ಮುನಸಫೀ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಕೀಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ೫೬ ಜನರು ಪಾಸಾದರು.

—o—

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಅತಿಗೌರವದ ಸಂಗತಿಗಳು- ಈ ದೇಶದ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ ೧೫ ಲಕ್ಷ ಚೌರಸ ಮೈಲು; ಅದರ ಮೂರನೇ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ವಶದಲ್ಲಿ- ಜನರಸಂಖ್ಯೆ ೩೫ ಕೋಟಿಯು ೫ನೇ ಪಾಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ವಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು- ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಕೂಡಿ ೫೫೦-

—

ಬ್ರಿಟಿಶ ಇಂಡಿಯದ ೮ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೨೨೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು- ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ೪೯೪೦೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳು- ಆ ಯಾವತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೩ಕೋಟಿ ೭೦ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳು-೫೦ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣಗಳು ೪೪-

...ರದ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ೨೦ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ೧೪
ಕೋಟಿ ಮುಸಲಮಾನರು, ೩ಕೋಟಿ ಬೇಡರು
...ವ ಪ... ಕಲನಿವಾಸಿಗಳು, ೧೨ಲಕ್ಷ ಶೀಕ ಜನರು
...ಕ್ಷ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಜನರು— ಪ್ರೌಢರಾದ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ೫ಕೋಟಿ
...ಕ್ಷ ಒಕ್ಕಲತನದವರು, ೮೦ಕೂಲಿಕಾರರು, ಅಷ್ಟೇ ಶಿಲ್ಪಿಗ
...೫ಲಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ೩೫ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ
...ಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ೧೨ಲಕ್ಷ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರರು, ೨||ಲಕ್ಷ
...ಕಾರರು, ೧೦||ಲಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷಬೇಡುವವರು.

—೦—

...ಹಸನಾದ ಭೂಮಿ ೧೫ಕೋಟಿ ಎಕರು, ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಬರು
...ಳುಭೂಮಿ ೧೦ಕೋಟಿ ಎಕರು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾ
...ಭೂಮಿ ೩೫ಕೋಟಿ ಎಕರು ೧೫ಕೋಟಿ ಎಕರು ಸಾಗುಭೂ
...ಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೫೦ ಕೋಟಿ ರುಪಾ
...ಯು ಮಹಸೂಲು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ.

—೦—

...ಮೆ. ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಕಾವದಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ
...ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋದರೆಂದು
...ತ್ತೇವೆ.

—೧—

...ಮೆ. ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ
ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

—೦—

...ಲ್ಲಿಯ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿಗೆ ೧೬ನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ, ಟ್ರೇನಿಂಗ
...ಜಕ್ಕೆ ೩೬ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಸುಟಿಯು ಸುರುವಾಯಿತು.

—೦—

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು

ಮೆಹರ್ಬಾನ್ ... ಾಯರೆಕ್ಟರ
ತ್ರ ನಂಬರು ೪೦ ತಾ. ... ಪ್ರೆಲಸ... ೧ಲ೨ ಇ
ಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

''ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಾದ ಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ನೌಕ ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಮುದ್ದತು ಪಡಿಯುವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಿರುವ ವು ರಾಣೀಬನ್ನೂರ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ವರು ಮಾಸ್ತರರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಜರಿಗೆ ದೆ. ಆದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಮಾಸ್ತರನು ಕೆಲಸಮಾಡ ವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವಮಟ್ಟಿಗೆ, ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷವೆಂಬ ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ, ವರ್ಷ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅವನ ನೌಕರಿಯು ಕ್ಕದ್ದು''

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯ ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

V. R. Katti.

ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೧೪೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಜನರು ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸದ ದಶಿಯಿಂದ ಸ್ಕೂಲವಾ ಜನಂಕಡೆದೆ ಸ್ಕೂಲ ರಿಕಾರ್ಡ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ದಾಖಲೆ ಡಿದರೆ ಅವರಕಡಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊ ಸಾಧಾ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಅದರ ದಾಖಲೇ ಕೊಡಬೇಕು

ಕಾರ ವಸೂಲಾದ ಫೀ ತಮ್ಮ ಸಾಲೀಯ ಫೀ (ಹುಸಂಗರ
ಸಂಗಡ ತಪಶೀಲ ತೋರಿಸಿ ಭರಣಾ ಆಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕ
ತಾಲೂಕ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.
ತಾ.೧೬।೪।೮೭ಇಸ್ವಿ

S. K. Rodda.
ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ

—o—

ಯಾದಿ ಕೋಡತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪೋಷುಸಾಲೆಗಳ ಮಾ
ಸ್ತರರಿಗೆ—

ಹಿರೂರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಲಮು ಬಸ
೦ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳು ಸಾಲು ಅಖ್ಯೆ
ರುವದರಿಂದ ಆ ತಿಂಗಳ ಎಲ್ಲ ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳು ೧೫ನೇ
ರೀಖಿಗೆ ಬಂದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹುಜೂರ ಪಟ್ಟಿ ಹು
೦ ಇರುವದಷ್ಟೇ ಅದಾಗ್ಯೂ ಫೆಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳ ಫೀ
ರಾವೀ ಕೆಳಗೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಫೀಯನ್ನು ೧೦ನೇ ತಾ.
ಳಗೆ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತಿ ಇಡಸಿರು
ತ್ತಿರೆ. ಹಾವನಭಾವೀ ಮಾಸ್ತರ ನಾರಾಯಣ ಜೀವಾಜಿ
ಲಗೇರಿ ಇವರು ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನವೋಳು ಕಳುಹಿಸಿದರು
ರಣಾ ರೀತಿಯಂತೆ ತಡವ್ಯಾಕೆ ಆಯಿತು ಅಂತ ಕೇಳ
ಗಿ ಅಸಕ್ಕ ಅವರು ವಸೂಲೀ ಕೆಲಸ ಬಿಬ್ಬರ ಅಧೀನವಾ
ಲ್ಲವೆಂತ ವಗೈರೆ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ನಾಯಿಲಾಜ ಹುಜೂರ
ಹಿಸಿರಲು ಸದರೀ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಸಾಲ್ಕ ಅಣೆ ದಂಡವಾಗಿ
ತ್ತದೆ. ಈ ಮಜಕೂರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಂ
ದರೂ ಫೀಯನ್ನಾಗಲೀ, ಬೇರೆ ಪತ್ರಕಗಳನ್ನಾಗಲೀ ನೇ

Notices.

ಮೆಹರಬಾನ್ ...ಸುಗಳು
ತ್ರ ನಂಬರು ೪೦ ತಾ. ... ಏಪ್ರಿಲ ಸನ
ಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—.

“ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಾದ ಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ನೌಕ ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಮುದ್ದತು ಪಡೆಯುವದು ಪ್ರಯೋಜನವಿರು ವು ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ವರು ಮಾಸ್ತರರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಜರಿಗೆ ದೆ. ಆದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಮಾಸ್ತರನು ಕೆಲಸಮಾ ಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವಮಟ್ಟಿಗೆ, ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷವೆಂಬ ಧಿಇಲ್ಲದೆ, ವರ್ಷ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅವನ ನೌಕರಿಯು ಕ್ಕದ್ದು.”

ಮೆಹರ್ಬಾನ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿ ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

V. R. Katti.
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೧೪೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಜನರು ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸದ ಪಕಿಯಿಂದ ಸ್ಕೂಲಮಾ ಜನಂಕಡೆದೆ ಸ್ಕೂಲ ರಿಕಾರ್ಡ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ದಾಖಲೇ ಬಿದರೆ ಅವರಕಡೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊ ಸಾಧಾ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಅದರ ದಾಖಲೇ ಕೊಡಬೇಕ

ಕಾರ ವಸೂಲಾದ ಫೀ ತಮ್ಮ ಸಾಲೀಯ ಫೀ (ಹುಜೂರ ಸಂಗತ ತಪಶೀಲ ತೋರಿಸಿ ಭರಣಾ ಆಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕ ತಾಲೂಕ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ತಾ. ೧೬।೮।೮೩ ಇಸ್ವಿ

S. K. Rodda.

ಡಿ. ಎ. ಇನಸ್ಪೇಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ

—o—

ಯಾವ ಕೋಣತಾಲೂಕಿನವೊಳಗಿನ ಪೇಟೀಸಾಲಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ —

ಕೇರೂರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಲಮು ಅದ ರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳು ಸಾಲಿ ಅಸ್ಸಿ ಇರುವದರಿಂದ ಆ ತಿಂಗಳ ಎಲ್ಲ ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳು ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಂದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹುಜೂರ ಹುಕ್ಮ ಹುರ ಇರುವದಷ್ಟೇ ಆದಾಗ್ಯೂ ಫೇಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳ ಫೀ ಮಾಣೇ ಕೆಳಗೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಫೀಯನ್ನು ೧೦ನೇ ತಾ. ಖಿಳಗೆ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತಿ ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಿರೆ. ಹಾವನಭಾವೀ ಮಾಸ್ತರ ನಾರಾಯಣ ಜೀವಾಜಿ ಲಗೇರಿ ಇವರು ೧೫ನೇ ತಾರೀಖನಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ರಣಾ ರೀತಿಯಂತೆ ತಡವ್ಯಾಕೆ ಆಯಿತು ಅಂತ ಕೇಳಗಿ ಅದಕ್ಕ ಅವರು ವಸೂಲೀ ಕೆಲಸ ಒಬ್ಬರ ಅಧೀನವಾದ್ದಲ್ಲವೆಂತ ವಗ್ಯೆರೆ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ನಾಯಿಲಾಜ ಹುಜೂರ ಹಿಸಿರಲು ಸದರೀ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ನಾಲ್ಕ ಆಣೆ ದಂಡವಾಗಿತ್ತದೆ. ಈ ಮಜಕೂರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಂದರೂ ಫೀಯನ್ನಾಗಲೀ, ಬೇರೇ ಪತ್ರಕಗಳನ್ನಾಗಲೀ ನೇ

Notices.

ನೋಟೀಸುಗಳು

ಮೊಹಬಾ೯ನ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಗೆ
ತ್ರನಂಬರು ೪೦ ತಾ. ಆಗಸ್ಟ್ ... ಪ್ರಿಲ ಸ... ೧೮೮೩ ಇ
ಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ—

"ಐವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಾದ ಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ನೌಕ
ಮಾಡುವಬಗ್ಗೆ ಮುದ್ದತು ಪಡಿಯುವದು ಪ್ರಯೋಸವಿರು
ವು ರಾಣೀಬೆನ್ನೂರ ಶಾಲೆಯಮಾಸ್ತರನಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನೂ
ವರು ಮಾಸ್ತರರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಜರಿಗೆ
ದೆ. ಆದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಮಾಸ್ತರನು ಕೆಲಸಮಾಡ
ಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವಮಟ್ಟಿಗೆ, ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷವೆಂಬ
ಧಿ ಇಲ್ಲಗೆ, ವರ್ಷ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅವನ ನೌಕರಿಯು
ಕ್ಕದ್ದು"

ಮೊಹಬಾ೯ನ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಧೊರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂ
ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

V. R. Katti.
ಕನ್ನಡ ತ್ರಾನ್ಸಲೇಟರ.

—o—

ಸರಕ್ಯೂಲರ ನಂಬರು. ೧೪೩

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—
ಜನರು ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸದ ದತಿಯಿಂದ ಸ್ಕೂಲನಾ
ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ಕೂಲ ರಿಕಾರ್ಡ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ದಾಖಲೇ
ದಿದರೆ ಅವರ ಕಡಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಫೀ ತೆಗೆದುಕೊ
ಸಾಧಾ ಕಾಗದದಮೇಲೆ ಅದರ ದಾಖಲೇ ಕೊಡಬೇಕು

ಕಾರ ವಸೂಲಾದ ಫೀ ತಮ್ಮ ಸಾಲೀಯ ಫೀ (ಹುಡುಗರ ಸಂಗಡ ತಪಶೀಲ ತೋರಿಸಿ ಭರಣಾ ಆಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕ ತಾಲೂಕ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ತಾ.೧೮|೪|೮೭ಇಸ್ವಿ

S. K. Rodda.

ಡೆ. ಎ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ

—o—

ಯಾದಿ ಕೋಡತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಪೋಟಸಾಲಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ—

ಹಿರೂರ ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಲಿಮು ಅವ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲ್ಯು ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳು ಸಾಲಿ ಅಪ್ಪೆ ಇರುವದರಿಂದ ಆ ತಿಂಗಳ ಎಲ್ಲ ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರಗಳು ೧ನೇ ರೀಖಿಗೆ ಬಂದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹುಜೂರ ಪಟ್ಟಿ ಹು ೦ ಇರುವದಷ್ಟೇ ಆದಾಗ್ಯು ಫೇಬ್ರುವಾರಿ ತಿಂಗಳ ಫೀ ವಾದೀ ಕೆಳಗೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಫೀಯನ್ನು ೧೦ನೇ ತಾ. ಳಗೆ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತಿ ಇಡಿಸಿರು ತ್ತಿರೆ. ಹಾವನಭಾವೀ ಮಾಸ್ತರ ನಾರಾಯಣ ಜೀವಾಜಿ ಲಗೇರಿ ಇವರು ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ರಣಾ ರೀತಿಯಂತೆ ತಡವ್ಯಾಕೆ ಆಯಿತು ಅಂತ ಕೇಳ ಗಿ ಅಸಕ್ಕ ಅವರು ವಸೂಲೀ ಕೆಲಸ ಬಿಬ್ಬರ ಅಧೀನವಾ ದ್ದಲ್ಲವೆಂತ ವಗೈರೆ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಸಾಯಿಲಾಜ ಹುಜೂರ ಹಿಸಿರಲು ಸದರೀ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ನಾಲ್ಕ ಅಣಿ ದಂಡವಾಗ ತ್ತದೆ. ಈ ಮಜಕೂರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಂ ದರ ಫೀಯನ್ನಾಗಲೀ, ಟೀನೇ ಪತ್ರಕಗಳನ್ನಾಗಲೀ ನೇ

ವಿಸಿದವಾಯುವ್ಯ ತಿನೊಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೋಹರ್ಬಾನಿ ಮಾಗಿ ಆದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕಾರಣ್ಯ ಶಬ್ದ ಬಾರದ ಕೆಲಸವು ಸುರಳಿತ ನಡೆದೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಓಳಿಯುವುದು ತಾ. ೧೦ ಮಾಹೆ ಜ್ಯುಲೈ ಸನ್ ೧೮೮೩ ಇ.

ಕಲ್ಲೋಳೀ ಶಿವಾಜಿ ಹಿರೇಕೆರೂರ.

—o—

Cireulation of Blood.
ರಕ್ತಾಭಿಸರಣವು.

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ನಿಯಮವೂ, ಚಾತುರ್ಯವೂ, ಯುಕ್ತಿಯೂ, ಮುಂತಾದವೆಲ್ಲ ಎಣಿಕೆಇಲ್ಲದಂಥವುಗಳು. ಆತನ ಕೃತ್ಯಗಳು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವುಗಳರಚನೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋದಹೋದಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಯೋಗವೂ, ಆನಂದವೂ ಆಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದೊಳಗೆ ರಕ್ತಾಭಿಸರಣವು ಯಾವಪ್ರಕಾರ ವಾಗುತ್ತದೆಂಬುವದು ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದು.

ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತವಾಹಕವೇಕೆಂದು ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು (ಧಮನಿಗಳನ್ನು) ಜೋಡಿಸಿ ಕ್ರಮವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುವಕ್ಕಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಕೊಳವೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅಂಶತಃ ಹೊಲುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮುಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೆಯು ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಯಂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಜೋ

ಬಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಒಯ್ದಿದ್ದಾರೆ.
ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಕೊಳವೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಒಡೆದು ದೊಡ್ಡಗೊ
ಡ್ಡ ಒಣಿವಕಾರಗಳಿಗೂ, ಸಂಧಿಗೊಂಡಿಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿಅ
ವೆ. ಈ ಸಣ್ಣಕೊಳವೆಗಳಿಂದ ತೀರಸಣ್ಣ ನಳಗಳು ಹೊರಟು
ಬೇರೆಬೇರೆ ಮನೆಗಳಿಗೂ, ಕೋಣೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿಅವೆ. ಎ
ದೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತಾಶಯದಿಂದ ರಕ್ತವು ಶರೀರದ ಅಂತ್ಯಭಾ
ಗಗಳವರಿಗೆ ಯಾವ ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ
ಅವುಗಳ ರಚನೆಯೂದರೂ ಇದೇ ಮೇರಿಗೆ ಉಂಟು. ಆದರೆ
ಆ ಸಾದೃಶ್ಯವು ಇದರಮುಂದೆಮಾತ್ರ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಮುಂ
ಬಯಿ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಬಂದನೀರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿ
ಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಡರೂ, ಚೆಲ್ಲಾಡಿದರೂ ನಡೆದೀತು.
ಆದರೆ ರಕ್ತಾಶಯದಿಂದ ಹೋದರಕ್ತವು ತಿರುಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ
ನಡೆಯದು. ಆದದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂ
ದು ವಿಶೇಷವಾದಯುಕ್ತಿಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದದ
ರಿಂದ ದೇವರು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಯಾವದೆಂ
ದರೆ ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಬೆರಳುಗಳತುದಿಗೆ ವ್ಯಯ್ಯು ರ
ಕ್ತವನ್ನು ಪುನಃ ರಕ್ತಾಶಯಕ್ಕೆ ತರುವದು. ಈ ಮೇರಿಗೆ ರ
ಕ್ತವು ಶರೀರದತುಂಬ ಹರದಾಡುವದರಮೇಲೆಯೇ ಶರೀ
ರದ ಆರೋಗ್ಯತೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯುನ
ಡಿಯದೆ ಹೋದರೆ ರಕ್ತಾಟನವು ನಿಂತು ಶರೀರದ ಆರೋಗ್ಯ
ತೆಯು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂ
ದರೆ ಧಮನಿಗಳು ಪಸರಿದ ರಕ್ತವನ್ನು ತಿರುಗಿ ತರುವದಕ್ಕೆ ದೇ
ವರು ಬೇರೆರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ವ

ವಿಶಿದಮುದ್ರತಿನೊಳಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಉಡುಪಿನ ಮೇಜಬಾನಗಿ ಆದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಶಬ್ದ ಬಾರದ ಕೆಲಸವು ಸುಗಳಿತ ನಡದೀತೆಂದು ಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಟಿಳಿಯುವದು ತಾ. ೧೦ ಮಾಹೆ ಯುಪ್ರಿಲ ಸನ್ ೧೮೮೬ ನೇ.

ಕಲ್ಲೋಳ ಶಿವಾಜಿ ಹಿರೇಕೆರೂರ.

—o—

Cireulation of Blood.
ರಕ್ತಾಭಿಸರಣವು.

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ನಿಯಮವೂ, ಚಾತುರ್ಯವೂ, ಯುಕ್ತಿಯೂ, ಮುಂತಾದವಲ್ಲ ಎಣಿಕೆಇಲ್ಲದಂಥವುಗಳು. ಆತನ ಕೃತ್ಯಗಳು ಬಹು ಸೋಜಿಗವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವುಗಳರಚನೆಯನ್ನೂ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಹೋದಹೋದಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಮೋದವೂ, ಆನಂದವೂ ಆಗುವದು. ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದೊಳಗೆ ರಕ್ತಾಭಿಸರಣವು ಯಾವಪ್ರಕಾರ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುವದು ಬಹು ಚಮತ್ಕಾರವಾದದ್ದು.

ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತವಾಹಕೆ ಕೆಂದು ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು (ಧಮನಿಗಳನ್ನು) ಜೋಡಿಸಿ ಕ್ರಮವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕ್ಕಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಕೊಳವೆಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅಂಶತಃ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮುಂಬಾಯಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಯಂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೊಳವೆಗಳನ್ನು ಜೋ

ದಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಒಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಕೊಳವೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಒಡೆದು ದೊಡ್ಡಗೊಡ್ಡ ಓಣಿವಟಾರಗಳಿಗೂ, ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿವೆ. ಈ ಸಣ್ಣಕೊಳವೆಗಳಿಂದ ತೀರಸಣ್ಣ ನಳಗಳು ಹೊರಟು ಬೇರೆಬೇರೆ ಮನೆಗಳಿಗೂ, ಕೋಣೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿವೆ. ಎದೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತಾಶಯದಿಂದ ರಕ್ತವು ಶರೀರದ ಅಂತ್ಯಭಾಗಗಳವರೆಗೆ ಯಾವ ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಅವುಗಳ ರಚನೆಯಾದರೂ ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಆ ಸಾದೃಶ್ಯವು ಇದರಮುಂದೆಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಬಂದನೀರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಡರೂ, ಚೆಲ್ಲಾಡಿದರೂ ನಡೆದೀತು. ಆದರೆ ರಕ್ತಾಶಯದಿಂದ ಹೋದರಕ್ತವು ತಿರುಗಿಬರದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯದು. ಆದದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವಾದಯುಕ್ತಿಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ದೇವರು ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಯಾವದೆಂದರೆ ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಬೆರಳುಗಳತುದಿಗೆ ವ್ಯಯಿಸಿದ ರಕ್ತವನ್ನು ಪುನಃ ರಕ್ತಾಶಯಕ್ಕೆ ತರುವದು. ಈ ಮೇರೆಗೆ ರಕ್ತವು ಶರೀರದತುಂಬ ಹರದಾಡುವದರಮೇಲೆಯೇ ಶರೀರದ ಆರೋಗ್ಯತೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯು ಸದಿಯಾಸೆ ಹೋದರೆ ರಕ್ತಾಟನವು ನಿಂತು ಶರೀರದ ಆರೋಗ್ಯತೆಯು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವದು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದರೆ ಧಮನಿಗಳು ಪಸರಿಸಿದ ರಕ್ತವನ್ನು ತಿರುಗಿ ತರುವದಕ್ಕೆ ದೇವರು ಬೇರೆರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ವ

ರಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ನರಗಳ ತುದಿಗಳು ಧಮನಿಗಳತುದಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದದರಿಂದ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ರಕ್ತವು ನರಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿ ಪುನಃ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಧಮನಿಗಳಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಯಾಗಿರುವವು. ಧಮನಿಗಳು ಶುದ್ಧವಾದ ರಕ್ತವನ್ನು ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತವೆ. ಅದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕೆಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ಪುನಃ ಶುದ್ಧವಾಗಬೇಕೆಂದು ನರಗಳು ತಿರಿಗಿ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ತಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ರಕ್ತವು ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಮೊದಲು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿಪರೀತವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಹರಿದು ತಿರಗಿ ರಕ್ತಾಶಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಗಂದರೆ ತೀರಸಣ್ಣ ನರಗಳು ಕೂಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡವಾಗುತ್ತ, ಅವು ಬರುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಗಡತರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೊಳವೆಯಂತೆ ಆಗಿ ಅದರೊಳಗಿಂದ ಆ ಕೂಡಿಬಿದ್ದ ರಕ್ತವೆಲ್ಲ ರಕ್ತಾಶಯದೊಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇರಿಗೆ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶಿರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ತಹರಿಯುವಂಥ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವಂಥ ಯಂತ್ರವು ಹೃದಯವೇ ಹೃದಯ ದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಶಯಗಳು ಅಂದರೆ ಬರೇ ಚೀಲಗಳುಂಟು ಅವು ನರಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಬೇರೆನರಗಳಂತೆ ಹೃದಯಕ್ಕಾದರೂ ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯುಂಟು ಅದು ಮುದುಡಿಕೊಂಡಕೂಡಲೆ ಆ ಆಶಯಗಳ ಬಡಿಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹಿಚುಕುವದರಿಂದ ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ರ

ಕ್ತವು ಹೊರಬಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಧಮನಿಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಬಳಿಕ ಆ ಆಶಯಗಳು ತೆರವಾಗಿ ಉಬ್ಬುತ್ತವೆ ಈ ತೆರವಾದ ಆಶಯಗಳೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯ ಶಿರಗಳೊಳಗಿಂದ ಬಂದರಕ್ತವು ಕೂಡ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಬಳಿಕ ಅವು ಪುನಃ ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಂದ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ರಕ್ತವು ಪುನಃ ಹೊರಬಿದ್ದು ಆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಧಮನಿಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇರಿಗೆ ರಕ್ತಾಶಯದಿಂದ ಹೋಗುವರಕ್ತವೂ, ಅದರೊಳಗೆ ತಿರುಗಿಬಂದು ಬೀಳುವರಕ್ತವೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ಈ ಹೃದಯವೆಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಯಂತ್ರವು ಒಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಸಾರಿ ಮುದುಡಿಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಸಾರಿ ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ. ಅದು ದಣಿಯದೆಯೂ, ನಿಲ್ಲದೆಯೂ ಶರೀರದ ಯಾವತ್ತೂ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೊಸಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹೃದಯದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಶಯಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಅದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡವಿರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ "ವೆಂಟ್ರಿಕಲ್" ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವೆರಡರೊಳಗಿಂದ ಧಮನಿಗಳೊಳಗೆ ರಕ್ತವು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಎರಡು ಆಶಯಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುತ್ತವೆ; ಅವುಗಳಿಗೆ "ಆರಿಕಲ್" ಅನ್ನುವರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಗಳೊಳಗಿಂದ ಬಂದ ರಕ್ತವು ಕೂಡ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸಕಲ ಧಮನಿಗಳಿಗೆ ಹೊರವೈಗೆ ಮುಚ್ಚಳಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ರಕ್ತವು ಹೊರಬೀಳುವಾಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾವೇ ತೆರೆಯುತ್ತವೆ ಆದರೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ರಕ್ತವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಹಿ

ಳಗೆ ಬರಗೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಯಾವತ್ತೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಚಾತುರ್ಯವು ಬಹಳ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೃದಯದೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಸಿರಗಳ ಒಳಬದಿಗಳಿಗಿಂತ ಧಮನಿಗಳ ಒಳಬದಿಗಳಂನು ರಕ್ತವು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತುವಿಕೆಯಿಂದ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗಬಾರದೆಂದು ಧಮನಿಗಳು ಸಿರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ, ಜಿಗಟಾಗಿಯೂ ಇರುವಂಥ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಧಮನಿಗಳೂ, ನರಗಳಿಗೂ ಇದೊಂದು ಭೇದ ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭೇದ ಯಾವದೆಂದರೆ, ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವು ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದಾದಕಾರಣ ಅದು ಒಡೆದರೆ ಎಷ್ಟು ಭಯವಿರುತ್ತದೇಯೋ ಅಷ್ಟು ಸಿರಹಿಡಿಯುವದರಿಂದ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಧಮನಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಬಲವುಳ್ಳ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವು ವಿಶೇಷವಾದ ಸುರಕ್ಷಿತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನರಗಳ ಆಚ್ಛಾದನವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಎಲಬುಗಳೊಳಗಿನ ? ಹೊತ್ತುಗಳೊಳಗಿಂದ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ- ಪಕ್ಕಡಿಯ ಎಲಬುಗಳ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಪೊಳ್ಳುಮಾಡಿ ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಆ ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಇದೇಪ್ರಕಾರ ಬೆರಳಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವಭಯವೂ, ಚುಚ್ಚುವಭಯ

ಬಹಳವಾಗಿರುವಕಾರಣ ಎಲುಬುಗಳೊಳಗಿಂದ ಧಮನಿಗ
ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಛೇದಿಸಿದವರಿಂದ
ಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗುವ ಭಯವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ
ದೆ.

—o—

Solon And Croesus.

ಸೋಲನನೂ, ಕ್ರೀಸಸನೂ.

(ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ.)

ಸುಮಾರು ೨೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಸಿಯಾ ಖಂಡದ ಕಡೇ ಅರಸನಾದ ಕ್ರೀಸನು ತನ್ನ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋದಕಾರಣ, ಕ್ರೀಸಸನಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನು” ಎಂಬೀ ನುಡಿಯು ಇನ್ನೂ ಸೋಪಯೋಗದಲ್ಲುಂಟು. ಆತನು ಪಶ್ಚಿಮ ಮಾಯನ ರೂಗಿನ ಗ್ರೀಕರ ಸಕಲ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲೀಸ ನದಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಿದನು ಕ್ರೀಸಸ ರಾಜನು ಬಹು ಶ ರ್ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ದೂರ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಸೋಲನನೆಂಬ ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪಂಡಿತನು ಕ್ರೀಸಸನ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಆತನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಕ್ರೀಸನು ಮಹಾರಾಜನು ಆತನಿಗೆ ಬಹು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಆದರಾತಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಭಂಡಾರ ಖಾನೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಸ್ತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ

ಳಗೆ ಬರಗೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಯಾವತ್ತೂ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಚಾತುರ್ಯವು ಬಹಳ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೃದಯದೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವಾಹಿನಿಗಳೊಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಶಿರಗಳ ಒಳಬದಿಗಳಿಗಿಂತ ಧಮನಿಗಳ ಒಳಬದಿಗಳಿಂದ ರಕ್ತವು ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತುವಿಕೆಯಿಂದ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗಬಾರದೆಂದು ಧಮನಿಗಳು ಶಿರಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ, ಜಿಗಟಾಗಿಯೂ ಇರುವಂಥ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಧಮನಿಗಳೂ, ಶಿರಗಳಿಗೂ ಇದೊಂದು ಭೇದ ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭೇದ ಯಾವದೆಂದರೆ, ಧಮನಿಗಳೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತವು ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತದಾದಕಾರಣ ಅದು ಒಡೆದರೆ ಎಷ್ಟು ಭಯವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಶಿರಗಳೊಡೆಯುವದರಿಂದ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಧಮನಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಬಲವುಳ್ಳ ದ್ರವ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವು ವಿಶೇಷವಾದ ಸುರಕ್ಷಿತಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿರಗಳ ಆಚ್ಛಾದನವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಎಲಬುಗಳೊಳಗಿನ ?, ತೂತುಗಳೊಳಗಿಂದ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಕೆಯ ಎಲಬುಗಳ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಪೊಳ್ಳುಮಾಡಿ ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಆ ರಕ್ತವಾಹಿನಿಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಇದೇಪ್ರಕಾರ ಬೆರಳಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವಭಯವೂ, ಚುಚ್ಚುವಭಯ

ಬಹಳವಾಗಿರುವಕಾರಣ ಎಲುಬುಗಳೊಳಗಿಂದ ಧಮನಿಗ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರಿಂದ ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗುವ ಭಯವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ತ್ತದೆ.

— o —

Solon And Croesus.

ಸೋಲನನೂ, ಕ್ರೀಸಸನೂ.

(ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ.)

ಸುಮಾರು ೨೪೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಲಿಡಿಯಾ ದೇಶದ ಕಡೇ ಅರಸನಾದ ಕ್ರೀಸಸನು ತನ್ನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಕಾರಣ, "ಕ್ರೀಸಸನಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತನು" ಎಂಬ ನುಡಿಯು ಇನ್ನೂ ಜನೋಪಯೋಗದಲ್ಲುಂಟು. ಇವನು ಏಶಿಯಾ ಮಾಯನ ದೊಳಗಿನ ಗ್ರೀಕರ ಸಕಲ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಶಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಮೂಡಣ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲೀಸ ನದಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಿದನು. ಕ್ರೀಸಸ ರಾಜನು ಬಹು ಶ[illegible]ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ದೂರ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯ ಜನರು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದಾನೊಂದು ದಿವಸ ಸೋಲನನೆಂಬ ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪಂಡಿತನು ಕ್ರೀಸಸನ ದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಆತನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಕ್ರೀಸಸ ಮಹಾರಾಜನು ಆತನಿಗೆ ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆದರಾತಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಭಾಂಡಾರ ಖಾನೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಸ್ತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ,

ಈ ಭೂಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯೋಪೇತನತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ್ಯಾವನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸೋಲನನು, ಕೆಲ ದಿವಸಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮೃತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದನು; ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕ್ರೀಸಸನು ಬಹಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟು, “ನಾನು ಸೌಖ್ಯಾಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇನಲ್ಲವೋ? ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದ ಕಾರಣವೇನು?” ಎಂದು ಆ ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಲನನು— “ಎಲೈ ಅರಸನೇ ಯಾವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವದೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಕಾರಣ, ಮರಣಾಂತದ ವರೆಗೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಸೌಖ್ಯವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟನು.

ಕೆಲದಿವಸಗಳ ತರುವಾಯ ಕ್ರೀಸಸನು ಯುದ್ಧಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪಾರ್ಶಿಸ್ಥಾನದ ಅರಸನಾದ ಸಾಯರಸನ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗಲು, ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಅಪಜಯಹೊಂದಿ ಕೈಸೆರೆಯವನಾದನು. ಬಳಿಕ ಈ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನಾದ ಕ್ರೀಸಸನು ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಯರಸನ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಚಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗ “ಸೋಲನ್! ಸೋಲನ್!! ಸೋಲನ್!!!” ಎಂದು ಮೂರಾವರ್ತಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು.

ಸಾಯರಸನು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ಸೋಲನನನ್ನು ಯಾಕೆ ಕರೆದಿ? ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಕ್ರೀಸಸನು ಹಿಂದೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನೆಲ್ಲಾ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅರುಹಿದನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಾಯರಸನು— ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಸ್ಥಿರವಾದದ್ದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ದಯಾನ್ವಿತನಾಗಿ, ಕ್ರೀಸಸನಿಗೆ ಜೀವ

ಜೀವ ಕೊಟ್ಟು, ಅಂದಿನಿಂದ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. (ಈ ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆಇಂದಲೂ, ಈಗಿನ ಇಂಥ ಅನೇಕ ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಸೌಖ್ಯವು ಕ್ಷಣಿಕವಾದದ್ದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ದ್ವೇಷಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವದಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತವು.)

ಶಾ. ಮಿತ್ರೀಕೋಟಿ ತಾ. ಕಲಘಟಗಿ ಜಿ. ಧಾರವಾಡ. { ವಿಠೋಬಾ ನಾ. ನಾರ್ವೇಕರ ಹೆ. ಮಾ. ಶಾ. ಮಿತ್ರೀಕೋಟಿ.

—o—

Raghuvonsha in Canarese Verse.

ರಘುವಂಶ.

೨ನೇ ಸರ್ಗ.

—o✳o—

ಸೂರನುದಯಾಚಲವನೇರಲು— ನಾರಚಂದನವಿಂದನುಮನೋ
ಹಾರದಿಂ ನಿಜಸತಿಯು ಪೂಜಿಸಿದಾವಮುಃ ಪಿನರಸಾ॥ ಧಾರುಣೀವರ
ವಾರರತ್ನಂ— ಚಾರುಕಾಂತಿಯುತಖಲೀವಂ— ಕೀರ್ತಪೂಡಿಸಿಕ
ಷ್ಟಕರ ಹಂಬಿಟ್ಟುದವಿಗಂದು॥೧॥

ಅ—ಸತತ ಸಕಲ ಪತಿವ್ರತಾಸಂ—ತತಿಯನುತೆಯುತೆ

ಅ—ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅನ್ವಯವು ಕಂಸದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ! (ಆಗ ಸತತ ಸಕಲ ಪತಿವ್ರತಾ ಸಂತತಿಯನುತೆಯು ಭೂಪತಿಯ ಸತಿಯು ಸುದಕ್ಷಿಣೆಯು) ಶೃತಿಗಳರ್ಥಂಗಸುರಾಣಪ್ರತತಿಯನುಸರಿಸುವತೆರದಿ) (ಅಮುಪಿಕುಲಪತಿಯನಧಿನಿಯು ಹರುಷದಿಂ ಪೋದ ಪಥವಹಿಡಿದು)(ನಾಗಿದಳು).

ದಿಶಾ ಮುಖೀಕರಿಸಿ — ಪತಿಯ ಪಂಥವನಿರದು ಪಾಂಗಡಳಗನಂದಿ
ನಿಯೂ| ಶ್ರುತಿಗಳರ್ಥಂಗಳಪುರಾಣ — ಪ್ರತತಿಯನುಸರಿಸುವ
ಕೆಂದಿಭೂ — ಪತಿಯುಸತಿಯುಸುದಕ್ಷಿಣೆಯು ಶಾಂಪೋದಹರ್ಷ
ದಲಿ ||೨|| ಹರುಷದಿಂದಾಲಿಸಿದನವನೀ — ಪರಸಮೂಹಶಿರೋ
ಮಣಿಯು ಮೋಣ್ — ಪರಮಸುದಯಾ ಭರಿತನಗಣಿತಸುಗುಣ
ಭೂಷಣನೂ|| ಸರಸಿರುಹಪತ್ರಪ್ರಭಾಕ್ಷಿಯು — ತರಳೆಯುಂಮುರಳಿ
ಸಿದನುಪಂತೆ — ಧರಚಿತನ್ಸ್ವಾಗರ ವಿದಿತ ಗೋ ರೂಪಧಾರಣೀ
ಯುಂ||೩|| ಕಳಿಕಾಲೋತ್ತಮ ಕಲಿಯುನಿಜಭುಜ — ಬಲನುಪ್ಪೈ
ಪಸ್ಪ ತಮನೂಕುಲಿ — ಜಲಧಿಜನಿತಸುಧಾಕರನುಕುಪಪತಿದಿಲೀಪನ್ನ
ಪಂ|| ಕಳುಹಿಸಿದನನುಯಾಯಿವರ್ಗಂ — ಗಳನುಮುಂದಕೆನಂದಿನಿ
ಯುಬೆಂಬಳಿ ವಿಡಿದು ಬಹಪರರನೆರಪಂಬಯಸುವನೇಧೀರಂ||೪|| ಹ
ಳುಪದಲಿಭೂಪಾಲನಾಮುನಿ — ಕುಲತಿಲಕವಾಕಳವಕಾಯ್ನ—
ತುಳಕಿಸೂಸುವರಸದ ಪೊಸಹಸರೊಗರೊಗೆಯುತಿರುವ|| ಎಳೆಗರಿ
ಕೆಯುಂಸೋಸಿದಂತಾ — ಪಳಿಯ ತಿನಿಸುತರಿಘ್ನದಿಸುತಮುದದೊ
ಳುತರಿಸುತಡಿಗಡಿಗೆಕ್ಕೈಯಾಡಿನುತಹೇಹದಲಿ||೫|| ಹಸವು ನಿಲ್ಲ
ಲು ನಿಂದು ತಾನುಂ — ಹಸುವು ಕೂಡಲು ಕುಳಿತು ತಾನುಂ — ಹ
ಸುವು ಮಲಗಲುಮಲಗಿ ತಾನುಂನಡೆಯೆನಡೆಯುತಲಿ|| ಹಸುವು ಕು
ಡಿಯಲು ಕುಡಿದು ತಾನುಂ — ಹಸವು ಪೊಲ್ಲಲುಮೆದ್ದು ತಾನುಂ —
ಹಸವು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಕುವರಂಮೈನೆಳಲಿನಂತೇ||೬|| ಅರಸಜಿನ್ನ ಗ
ಳಲ್ಲಿ ಡಡೆಯುಂ — ಮಿರುಪಮಣಿಸುವರೂಥಸಾರಥಿ — ತುರಗಚಾ
ಮರಛತ್ರಪರಿಜನಕುಲವು ಮುಂತಾದ|| ಹೂರಗೆತೋರದ ದಾನವಾ
ರಿಯು — ಕರಿಯುತೆರದಿಂಮುದವು ಬಂದಿಹಸರಮತೇಜೋವಿದಿತ ನೆ
ಸೆದನುನೃಪನೃಪನೆನಿಸಿ ||೭|| ಎಳೆಯೆಸಳಿನಿಂತಂನಣಗೂದಲು
ಗಳಂಬಿಗಿದಾಪಕಾಯುವ — ಥಲಯಿನೆಸೆಯೇರಿಸಿದಧನುಸಂಕೋಂದು

ತ್ರದೊಳಗೆ|| ಹಳುವದೊಳಗಿಹ ಕ್ರೂರಮೃಗಸಂ—ಕುಳವ ದಂಡಿಪವಿ
ಕ್ರಿ ಭೂಮಿಪಾವಳಿಯೊಡೆಯನಾರಣ್ಯದೊಳು ಸಂಚಾರಮಾಡಿದನು ||೮||
ಅರಸನೇ ಮಾಡಾನು ಭಾವನೆ ಪರಮ ಕರುಣಾರ್ಣವನೆ ಖಳಲವ— ತಿ
ರ್ಗಿಕಂಠ್ಯ ಪೆರ್ಗತ್ತನೋಡೆಂದೊದರುವಂದದಲಿ|| ಧರಣೀಪಾತ್ರ
ಣಿಯಾದಿಲೀಪನು —ಚರಿಪ ಪಂಥದ ಕೆಲಬಲದೊಳಿಹ—ತರುಗಳೋ
ಳ್ ನೆಲಸಿರ್ದ ಹಕ್ಕಿಗಳುಲಿಯು ಕೇಳುವದು||೯|| ಮರುತ ಚಾಲಿತ ಬಾ
ಲಲತೆಗಳ್ ___ ಕರೆದವರ್ಗಳನ ಸರಿಯ ಪೂಜಿಸ— ಲರಹಸಾದ ಮರು
ತ್ಸ್ಯಖಾಭದಿಲೀಪನಂಗದಲಿ|| ಪುರದ ಸಂಚರಿಸುವ ನೃಪನ ಮೇಲ್ —
ಸುರಿಸುವಂದದೊಳರಳ-ಗಳ ಪುರ— ತರುಣಿಯರು ಶುಭಶಕುನ
ವಂ ಸೂಚಿಸುವ ಹೋತ್ಸವದ||೧೦|| ಕರದೊಳಗೆ ಚಾಪವ ಧರಿಸಿ ಸಂ
ಚರಿಸುವ ದಯಾಂತಃಕರುಣ ಭೂ ಪರನ ದೇಹಾತಿಶಯ ಶೋಭಾಲ
ಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ನೋಡಿ|| ಇರುತಿರುವ ಕಾನನದೊಳಗೆ ಹಂ— ಣಿರಳೆಗಳು
ತಂಪೊಳಗೆ ನುಡಿದವು— ದೊರೆನುಡಿಂದಿಗೆ ಫಲವು ಬೊಮ್ಮನು
ಕೊಟ್ಟ ಕಂಬಗಳ||೧೧||

ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ

(ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು.)

—*—

A Drama

ಭುಜಂಗೋಪದೇಶ

ನಾಟಕ.

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ೩ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ೬೧ನೇ ಪು
ಟದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ್ದು.

ವಿದೂಷಕ — ಮಹಾರಾಯರೇ ನನ್ನಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ ಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದ ಲೇ ಕೇಳಿದೆನು.

ಸೂತ್ರಧಾರ— (ಮುಗುಳುನಗೆ) ಪ್ಪಾ! ಇದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವೇ ಆಯ್ತು!

ವಿದೂಷಕ— [ಘಟ್ಟಿಸಿ] ರಸಿಕಸಮಾಜ ಸಾನಂದಕಾರಣ ವಾಕ್ಯಮಂಜುಳಾ! "ಪ್ಪಾ"ಯೆಂದು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಬೇಡ! ಈ ನಾಟಕದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ ಹೆಸರೊಂದನ್ನೇ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗಿದವನು ನೀನು! ನಾನು ಹಾಗಲ್ಲಾ! ಇದರಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು! ಯಾಕಂದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ (ಹಿಂದ ಕೊಂಡುಮೇಳ್ಳು) ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸುಗುಣಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಈ ನಾಟಕವು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ!

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಮತ್ತೂ ಆನಂದವು! ಹೇಳುಹೇಳು! ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಗುಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಕುತೂಹಲವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ! ಯಾಕಂದರೆ ಗ್ರಾಮವಿನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಅದ ಷೇಬೇಳುವವರನ್ನು ಊರಿಗೆ ನಡಿಸುವ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ(ಸಕ್ಕರಿ)ರಿದೆ ಹಿಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ರಚಿಸುವದು ಕಾರಣ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಸುಗುಣಂಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಬಹಳೇ ಅಧಿಕಪದವಿಯದೆಂಬಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ!

ವಿದೂಷಕ— [ನಕ್ಕು] ಜಿಜ್ಞಾಸ ಚತುರಾ! ಇಷ್ಟೊಂದುವರ್ಣಿಸಲಿಕ್ಕೇನು? "ಭುಜಂಗ,, ಎಂಬ ಅನ್ವರ್ಥನಾಮವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗುಣಗಳಾದರೂ ಇರಲೇಬೇಕು! ಅದರಂತೆ ಆಗ್ಗೆ ನಾನು "ಭುಜಂಗಶೇಖರ'' ನಾಗದ್ದರಿಂದ ಆ ಗುಣಗಳಾದರೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದವು! ಇದರಲ್ಲಿ 'ಅಧಿಕಪದವಿ' ಯೇನಾಯ್ತು?

ಸೂತ್ರಧಾರ—ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥಕೋವಿದಾ! ಅಧಿಕ ಪದವಿಂದ

ಚಾತುರೀತನವನ್ನು ಕಲ್ತುಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ! ನಿನ್ನಗಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಟಕದಿಂದ ಲೋಕವು ಬುದ್ಧಿಗಳುತ್ತಮೋಲೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಗುಣಗಳು ಗುರುತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ!

ವಿದೂಷಕ —(ತಲೆದೂಗಿ) ಹಾಗಾದರೆ ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಸುಗುಣಗಳನ್ನು!

ಸೂತ್ರಧಾರ — ಕರ್ಣಗಳು ಎಚ್ಚರವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ!

ವಿದೂಷಕ — ಆಹಹಾ! ಸೂತ್ರಧಾರಾ! ಮೊದಲು ನನ್ನ ಗುಣಗಳು ಬಹಳೇ ನೀಚವಿದ್ದವು! ಹ್ಯಾಗಂದರೆ — ರಸಾಲಪದ್ದಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಣಮಾಡಿರುವ ಕರ್ಪೂರದ ಕರಂಡದಂಥಾ ಬಾಯುಳ್ಳವರು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನನಗೆ ಅತಿವಮನದ ರೋಗವೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು! ಅಂದರೆ ಅವರ ಮುಖದ ಗಾಳಿ ಬಡದಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೇಸಿಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು! — ಸುತ್ತ ಹರಿಗಾರಿಯ ಅಂತರಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮಾಲಿತೇವನಮಾಡುವವರಿದ್ದರೂ ಆಧೇವುಗಂಧವು ನಾನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅಸಹ್ಯಪಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು! ಅಂದರೆ ಅವರ ವಾಸನೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ತಲೆಕೆಡುತ್ತಿತ್ತು! — ಮಿಸುಗುವ ಮನೆಯ ಮುಂಗೆಹಾಯ್ದು ಬಂದ ನನ್ನವರು ಕಾಣಿಸಿದರಂತೂ ಕೂಡಲೆ ನೇತ್ರಗಳು ರವಿಮಂಡಲವನ್ನು ವರ್ಣಿಸೇನ ಗುಣದಿಂದ ಗೆಲ್ಲೇ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು! ಅಂದರೆ ಬಾದಿಮೇಘವಾದರೆ ಅಂಥಾ ಪ್ರಳಯ ರೋಷ ಬರುತ್ತಿತ್ತು! — ಎಷ್ಟು ಹಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಂಡರಂತೂ ತೀರಿಯೇ ಹೋಯಿತು! ಆಗಲೆ ಅಧ್ಯೈಯನಮಸ್ಕಟ್ಟಿ ಸಂಸಕತ್ವವೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು! ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವ ಮನಸ್ಸು ಸಹಾ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ! — ಕಳ್ಳರನ್ನಂತೂ, ಗಂಡ